

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad cat olicarum cartium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdeknél.

A magyarság ellenségei.

Nincs nemzet a világon, mely az ellenségeknek oly erős gyűrtjével látna magát körülvéve, mint a magyar nemzet; s nincs oly államalkotó nép sem, mely annyi fekélyt volna kénytelen megtűrni saját testén, mint a mi népünk. Nemzeti nagy céljaink felé való haladás közben szinte félelmetes akadályokat kell legyőznünk. Künn egy agyarkodó politikai irányzat, mely Magyarországból tartományt, szabad nemzetünk-ből pedig szolgánepet akarna csinálni, bent egyfelől a szociáldemokrata igazgatás, mely egy új világrend csábos jelszavaival ámit, másfelől meg a nemzetiségi igazgatók aknamunkája. S ez utóbbi jelenség helyzetünkben talán a legveszedelmesebb. Nem oltathatjuk meg a legsürgősebb szociális kérdéseket, míg a nemzeti eszme felfogásában van közöttünk különbség. Nem teremthetjük meg az egészséges magyar közvéleményt gazdasági és szociális alapon, míg oldott kéve gyanánt szét-hullva és két táborba sorakozva farkasszemet nézünk egymással.

Mert egy új szociális átalakulás küszöbéhez csak egységes erő vezethet bennünket!

S ebből a szempontból nem ítélhetjük el eléggé azt a munkát, melyet a mi nemzetiségi vezéreink a törvényhozás házában, de meg az egész országban is oly vakmerő leplezetlenséggel folytatnak. Mert amit ők tesznek, az nemcsak bűn az állameszme ellen, hanem bűn saját test-

véreik ellen is, kiket áldatlan működésük következtében számtalan szociális reform áldásaitól fosztanak meg.

Azt az óriási vádat pedig, hogy itt a magyar állam vagy kormány a nemzetiségeket üldöznék, a nemzetiségekkel szemben igazságtalan volna, őket erőszakosan meg akarná magyarosítani, a legerélyesebben vissza kell utasítanunk. A világ bármely nemzetére rá lehetne azt fogni, csak éppen a mi nemzetünkre nem, mely mindig szabadelvélen gondolkozott, e szónak legszebb és legnemesebb értelmében. Nem gigondolt mesék, történeti tények bizonyítják ezt. Míg a nyugaton a tüzzel-vassal való beolvasztás politikáját folytatják és vaskövetkezetességgel törtek az alávetett fajok nemzetiségének megszüntetésére, addig nálunk a magyar faj az alkotmány sáncái mögött vonta azokat a fajokat, amelyek alájá voltak vetve! A magyar állam éppen mindig érezte a testvéri egyetértésnek értékét és szükségességét és ez a szellem ott rágyog összes törvényeinken s intézményeinken!

Hisz közismert dolog, hogy Magyarországon mindenki lehetett nemes ember s mindenkit, ki arra érdemes volt, beoivasztotta nemzetünk a maga politikai szervezetébe, úgy-hogy a faji egyenlőségét azért megtarthatta.

Erszakos magyarosításról tehát szó sem lehet, de azt meg joggal kívánhatjuk, hogy mindenki itt e házában az egységes magyar nemzet tagjának valjja magát. Anyanyelvét nem raboljuk

el senkitől, de azt meg nem engedhetjük, hogy képződjenek tömbök, faj szerint szervezett tömbök ezen országban, amelyek el vannak zárva az ország többségének, az ország szellemi életét hordozó nyelvének megértésétől, melynek alapján ennek az országnak minden fia felemelkedhessék az ország szellemi és politikai életének legmagasabb fokára. És ezen a ponton nem szabad a nemzetnek gyengének lenni, mert itt nemcsak magyarságunkról, hanem emberségünkéről is van szó. Bármint mondjanak is a magyar nemzeti eszme ellenségei, Vajda meg Hodzsa uramék — mi belevonjuk az itt lakó fajokat a magyar kultúra búvkörébe, melynek áldásait a fejletlen kis-koruk most még tán nem érzik, de az eredmény nem fog elmaradni.

De hogy azok a kívánságok, melyek a magyarfalók ajkairól minduntalan felhangzanak, mennyire jogosulatlanok és mily kevésbé képezik egy nemzetiségi közvélemény visszhangját — semmisen mutatja inkább, mint az a néhány szám, melyet statisztikánkban olvashatunk. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint Magyarországon (Horvát- és Szlavonország kivételével) mintegy 18 millió ember él. Ezek között mintegy 10 millió fajmagyar. Ideszámíthatjuk még azokat, kik nem magyar születésűek ugyan, de a magyarság között élve asszimilálódtak; ezek szintén egy milliót és százezret tesznek ki. Számításba vehetjük még a szeptesi szászokat, a délvidéki svábokat egy és háromnegyed millió lélekkel,

Katalin nővér.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Írta: **Barna Erna,**

Dobos Kata volt a legszebb uri leány Szilánkfalván. Erte bomlott az egész megye latájnere elkezdve a nőlen fészolgabirótól az utolsó kis jegyzőségéig.

— Nem megyek férjhez soha — mondogatta, valahányszor egyült himezgetett, legmeghíttebb barátjójának, Jolánnak, kedves muskátlis kertjűkben. Szóke haja gondosan kontyba fonva, fehérpetyyes egyszerű kék ruhában járt, olyan egyszerűnek, keresetlennek látszott, hogy a ki csak látásból ismerte, nem hitte volna, mennyi tudást, komolyságot rejt magába ez a naiv külsejű kék szemű kis leány.

Szeretett egyedül gondolataiba elmerülve a szántó földeken barangolni egyszerű fiús kalapban, hosszu vászon porköpenyegben. Olyan szép volt ilyenkor a nyulánk termete, ruganyos járása. Minden tettében látszott határozott jelene.

Sokszor emilitte: — Hej de boldog lány vagy Jolán; te otthon nevelkedtél anyádnál, nem úgy mint én: idegenek között intézetben magamra hagyva! Te szerény, jól nevelt leány vagy, nem sokára férjhez adnak, mint azt a mi társadalmi rendszerünk megkívánja, szeretni fogod férjedet és ápolgatni fogod gyermekeidet.

Jolán elpirult. — De hogyan is beszélés ilyeneket Kata, hát több-kérje nincs senkinek

mint neked, láss hozzá és — gunyosan szegénylősen mondta végül — ápolgass te a gyerekeidet.

— Én? — mondotta Kata — soha férjhez nem megyek! én érzem, hogy nem születtem a társadalom azon alakjának, ki ezt a rendszert betartja. Én a nők azon szerencsétlen fajtájához tartozom, a kik egy férfit szeretnek s ha azt el nem érhetik, másé sohase lesznek!

Dobos Kata titkon Erdődy Gábort szeretete, érte sóvárog, érte eped és érette kosarazza ki sorra a vármegye még nőlen apraját-nagyját.

Egyszer reggel sietve öltözködött, utnak indult, így remélte, hogy 9 órára a vonattal látja Erdődyt. Nem gondolt semmire, csak a vágya vezérelte, megelégedett az Erdődy kényszerítésével, s mivel a napokban tartják az öreg Dobos nevenapját, meghívja, hogy legyen vendégjük. Homok futójába befogatta legfürgőbb ponynyját, a vén Bence kocsisnak pedig meghagyta, hogy mint a szélvész úgy váglasson. Az apja sohase kérdezte, hogy hová, merre megy, önálló leány volt teltől talpig. Csak intett, a kert tulsó végében ülő apjának. Az öreg vissza-intett s tovább olvasgatót, hogy mi minden történik ebben a dekadens világban. A rét kanyarulatánál leugrott Kata a kocsiról, Bencét visszirigálta, s hogy ne tudja senki, hol? merre jár, gyalog indult a kis vasúti állomás felé.

Tüzelő napon az állomás peronján mint egy farkas lihegve várta a vonat érkezését, be-be ment az ugynevezett váróterembe, mely még szobának is alig mondható s sűrűn nézegette az óráját. A türelmetlenség legvégső stádiumában

elérkezett az első jelzés, mely a várva várt vonatot jelezte.

Beérkezett a vonat, Kata szemével express vizsgálatot tartva, hamarosan meglátta egy első osztályú fülke ablakában Erdődy simára fésült fejét. Oda sietett, kezét nyújtotta neki. Erdődy nyájasan mosolygó arccal tekintett Katára.

— Kit vár Kata nagysám?

A merész Kata bezeg nem merte egyszerűen azt felelni, hogy kit, hanem azt mondta, hogy itt a közelben jártam s véletlenül eszembe jutott, hogy kedd reggel átutazóban mifelénk jár Erdődy ur, jónak láttam megkeresni, hogy meghívjam vasárnapra édes apám névnapjára. Jöjjön át mihozánk, hogy felköszönthessem Gábor napján!

— Köszönöm Kata nagysám — eljövök. Isten áldja meg!

Az irigy vonat megsokalta az élvezetet és hetykén fűyölt, vitte, vitte a szép katonát.

Kata haza ballagott, átöltözködött és kisietett a konyhába, hogy felülvizsgálja az ebédet. Apja gondos gazda módjára még a szántóföldein járt és Katának az ebédig ideje volt, hogy átgondolja cselekedetét, hogy is mondta, mint is mondta az ő rajongva szerelt Erdődyje s szászor is kevés lett volna elismételgetni azt a kimért pár szót, mit Erdődyvel váltott.

Kata már a menü kidolgozásán fáradozott, megkérdezte ettől is, attól a szomszédától is nem-e tudják, mi az Erdődy főhadnagy ur kedvenc peccsenyéje, melyik kedvenc tésztaja és felhozta a pincéből apja féltett kincsét, a 80-as öreg bort. Aztán elgondolta, hogy a vacsoránál mellette fog

Mai lapunk 4 oldal.

amiből aztán világosan láthatjuk, hogy 18 millió ember közül 12 és háromnegyed millió, ki szívvel-lélekkel vallja magát az egységes, magyar nemzeti állam harcosának.

Tehát alig, egynéhány millió azoknak a száma, kik ki akarják emelni a magyar nemzetet azon fundamentumból, melyen felépült és ezer esztendőn keresztül annyi jó és balszerencse között fennállott. S ezek között is, mennyi lehet a félrevezetett, az elkábult, kiket egy átkos álomlátás tart csak fogva!

Államellenes és nemzetirtó kívánságokat a magyar állam nem tejesítheti, de méltányos és igazságos igényeik mindig kielégítésre fognak találni. És ép ezért világosítsuk fel őket jóakarattal, elnézőleg, gyengéden nézetek ferdeségéről, beteges és célhoz semmi esetre nem vezető jogtalan kívánságaik alapatlanságáról. Ha azután így bizalmukat és rokonszenvüket megnyertük, lassan és óvatosan csepegtessük szívükbe a magyar haza iránt való lángoló szeretetet.

Nagy feladat várna itt a mi tanítóinkra, kik, hogy csakugyan a magyar állam oszlopai, ilyféle működésével bizonyíthatják be legjobban!

Az igaztók ellen azonban kérelhetetlen szigorral kell fellépünk; mert ne gondolják ezek a jó urak, hogy a magyar ember elfogultsága vagy türelmetlen hazafisága készíti az államhatalmat a magyarság szaporítására alkalmas eszközök felhasználására és nem az igazt egy hevesebb vértü magyar politikuskokat egyes itt élő népfajok ellen való berzenkedésre, hanem kizárólag a nemzeti szövívőknek az állam egységét és nemzeti jellegét veszélyeztető és fajgyűlöletre alapított politikája. Csodálatos, hogy nem érti át és nem látják be, hogy maguk, illetőleg saját fajuk alatt vágják el a fát és hogy a magyarságba a fajgyűlöletet amely ellen ők ok nélkül panaszokodnak, önmaguk oltják bele és neveli nagygyá, ők lesznek azok, kik arra fogják kényszeríteni az államhatalmat, hogy az az elnyomás, mely miatt panaszokodnak, csakugyan bekövetkezzék. Álljanak meg azért munkájukban és gondolkozzanak csak egy kicsit, ha nehezükre is esik. Mennyi összetartásra, mily kiolthatatlan hazaszeretetre van szükség napjainkban, mikor nagy szociális viharok szántanak végig hazánkon, mikor a folyton növekvő kíván-

dorlás következtében nemzetünk életfáját látjuk pusztulni!

Gondolják csak meg, hogy mi jobb, a magyar nemzetet élni, a szabadság, egyenlőség és testvériség szent jegyében, vagy a nemzetiségeket évszázadok óta kiszípolozni akaró osztrákok zsarnok uralma vagy az orosz kancsuka suhogásai alatt kinlódni.

Ne keleskedjenek, hogy aztán közös erővel valósítsuk meg az egységes, magyar nemzeti államot, azt a Magyarországot, mely szellemében, intézményeiben, gondolkodásában, érületében, szociális felfogásában és műveltségében egyaránt magyar!

Marschall Ferenc.

ÜJDO NSÁGOK.

Időjelzés: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— **Nagyboldogasszony.** A szokásos kegyelettel ülte meg Nagyboldogasszony napját városunk. Az ünnepi nagymiséét Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök mondotta fényes segédlettel a főtemplomban, mely után Szuborics Jenő apátkanonok mondott megindító szent beszédet.

A délutáni körmenetben Fehérvár valóságos érületéhez méltón nagyon sokan vettek részt. A körmenet a Buzapiac-téren felállított Mária-szoborhoz ment. Az utcákat, melyeken az impozáns menet átvonult, gyönyörű, nemzeti motívumokat tartalmazó Mária-énekeink szongták be. A szobornál Nagelreiter Alajos dr. kórházi lelkes mondott megrázó beszédet, melyben a mai erkölcsökben, hitében vesznie tért nemzedék elé az ösök Mária-tiszteletét állította példaképpül. Szent beszéd után litániát mondott a körmenetet vezető Horváth István belvárosi plebános.

— **Várdai Károly** kir. főigazgató állapotában — a mint értesülünk, örömdetes javulás állott be. Az orvosok föltétlenül konstatálták most már, hogy a főigazgató betegsége napszúrás folytán keletkezett. A beteg még mindig a fumei kórházban van. Mellette van állandóan egyik rendtársa,

Vincze István, budapesti kegyesrendi tanár, a ki ápolja őt s a ki gondoskodni fog arról, hogy ha a körülmények már megengedik, a beteget otthonába szállíttassa.

— **Külfutetés.** Kedves meglepetés érte Székesfehérvár közönségét, a mikor a hivatalos lap tegnap hírül hozta, hogy Ö. Felseje Dieballa Györgynek és törvényes utódainak a közügyek terén szerzett hervadhatatlan érdemeiért a magyar nemességet adományozta.

A Felső külfutetése ez alkalommal oly férfira esett, a ki évtizedeken keresztül a legönzettelenebb odaadással szolgálta városunk ügyeit. Nem volt a közigazgatásnak olyan ága, a melyet Dieballa György az ő erénytelen ügyszertételével és kitartásával alaposan ne tanulmányozott volna s mindig alaposan ne szólhatott volna hozzá. A közigazgatási bizottságnak hosszú évek óta előadója s fardhatatlan buzgalommal gyűjtve a legaprólékosabb részleteket, hogy városunk közigazgatási ügyeiről részletes és teljes képet nyújthasson. Az iskolaiügyek hasonlóan mindig szívéhez voltak növe. Czapáry László dr. elnöksége előtt az iskolaszék bizalma őt kérte fel az elnöki teendők végzésével, a melyeket szintén a legbuzgóbb ügyszertettel vitt s csak korára való tekintettel ruházott ilybb vállakra. De lett légyen a társadalmi életnek bármely ága, Dieballa Györgyben minden jó ügy igaz barátja, lelkes és mindenekfelelt önzetlennül jóakaró támogatót lelt. Boldog családi életében jó gyermekeket nevelt a hazának, köztük különösen Dieballa Géza dr. orvost, a ki Budapestnek egyik legelőkelőbb és legkeresettebb orvosa. Most, mikor hóféhér firtükkal késő öreg korában is fiatalos lélekkel, szellemi és testi rugékonysággal megírte azt, hogy a legfelsőbb helyről is méltányolták érdemeit s az apa tisztességének fényét kiárasztották a fiakra is, mi is őszinte szívvel kívánjuk, hogy még soká örülhessen a szép külfutetésnek és soká munkálkodhassék Székesfehérvár javára.

— **Orvosváltás.** *Dubasievics* Jenő dr. a Szentgyörgy-kórház volt orvosva megvált azen állásától s orvosi tanulmányai folytatására Budapestre költözött.

— **Tommi Béla.** Érzékeny vesztéség érte városunkat s a zene igaz barátait. *Tommi* Béla hegedűművész és zenetanár, aki városunkban 5 éven át működött szép sikerrel s hangversenyek közkedvelt alakja volt, városunkat elhagyta, hogy magának jövőt teremtsen oly helyen, ahol zenei képességeit, tudását kellőképen méltányolni tudják. Őszintén sajnáljuk *Tommi* távozását, mert benne nemcsak a kiváló zenész és pedagógust tiszteltük, hanem szerettük őt mint egyenes lelkű, megbízható,

ülni, ő fogja a poharat szinig tölteni s szinte pezsgött a vére, fénylettek a szemei, hogy hogyan is fog majd koccintani Erdődyvel, erősen a szeme közé nézve és megértelve, megéreztetve vele, hogy Dobos Kata celtalanus is tud igazán szeretni!

Eljött Gábor napja.

Már délelőtt nagy sürgés, forgás volt a Dobosék portáján. Az öreg Dobos maga járt-kelt a konyhán, szitkozódott, pörölt ha kellett, ha nem; nála ez volt az ünnepre való előkészüldés. A vármegyében híres hosszú bajusza spárgára sodorva, hogy annál keményebben álljon. Így készülődött estére, a melyre titkon Zádor Janit is meginvitálta, hátha mégis-mégis megszereti az ő kemény fejű Katája azt a fájó szívű tisztességes főjegyzőt, a ki már gyakran kérte a Kata dolgos kis kezét.

Este lett, Kata mint rendesen nagyon csinos, egyszerű ruhában várta a vendégeket. Legelsőnek Jolánék jöttek, utánuk Zádor főjegyző nagy bokrával, fekete ferencjósakában, fehér nyakkendővel, gondolva szegény, ha a sor rá kerülne, hát mindjárt völegényne is lehet.

Kata kedvesen, de elég hidegen fogadta Zádort, szegény virágjaira rá se nézett, — pedig de szerette őket! — Kézimunka asztalára dobta, víz nélkül hagyta, mintha bizony szegényen tehetek volna róla, hogy nem Erdődy hozta őket!

Kata arca tüzelt, minden kapunyitáshál Erdődyt várta, de mint rendesen, most is az jött utosónak. Végre Erdődy lépett be a házba.

— Hozta Isten kedves főhadnagy urat, már egy éve is van, hogy nem üdvözölhetük

szereény hajlékunkban; csak az mentheti, hogy ismert elfoglaltsága akadályozta.

Jolán ma szokatlanul szép volt, új fehér ruhában, kivágott bluzza kecsesen látatta hófehér nyakát, melyre fekete gyöngyöket tett, kékes fekete haja simára fésülve oly igézővé tette, hogy még barátai is belátták, hogy igézően szép.

Erdődy belépvé, örömmel üdvözölte Jolánt. Nem látta őt régen, melléja ült azonnal és az egész társaság tüle hallattára a legszebb igaz bókákat mondogatta, hogy a mióta nem látta, azóta egy szépség vált belőle, bár hallott róla beszélni, hogy milyen takarékos, csoda jó gazdasasszony. Hízott is a Náda Szelesné Jolánka leánya mellett tüle, ilyen magas forumtól hallva ezt a sok szépet.

Katának nem volt ép kedvére, bár igen tisztelte, szerette gyermekkori jó barátójét, hogy a míg ő azokkal a rettenetes házi teendőkkkel küzd Erdődy Szeles Jolánnak csapja a szélet! De Kata barátói szeretetből nem volt féltékeny, bizott benne, hogy csak az első koccintásig foglalkozik Jolánnal, mert ha ráveti ibolya szín szemét — könnyű lesz a folytatás.

Az estély nagyszerűen sikerült a maga nemébe, a pohárköszöntéseknek se vége se hossza, csak Kata szívébe dult harag, keserűség, hogy nem tudta megéreztetni Erdődyvel vöződását.

Néhány hét mult el azóta. Kata szinte kerülte Jolánt, hogy akár fordítva is mondhatnánk: szóval nem igen látták egymást.

Erdődy sokat járt Szilánkfalván, a szo-

kotnál többször akadt dolga a faluban; Kata sejtette, sőt tudta az okát, bár senki se mondta és készen állt élte programjával.

A mikor az erdők madarai is csicseregtek, mi történik Náda Szelesék háza körül, Kata szükségét látta, hogy tervét ajánlani előterjessze. Szegény Dobos még meg se kísérelte Katát lebeszélni, hisz jól ismerte ő az ő feles Katáját! Kata ugy gondolkozott, hogy elég ebből ennyi nem akarja bevárni, a míg a helybeli lapok fehér papirus fekete betűkkel hirdeti, hogy Náda Szeles Jolánt eljegyezte Erdődy Gábor.

Busult szegény öreg Dobos nagyon, kérte Katát, engedjen a Zádor Jani kérésének, dicsérte is váltig, aztán ugy egy-kettőre meglehetne az esküvő és tréfásan tetta hozzá, hogy még meg előzhetnének a Jolánékat is.

— Apám ne fáradj, — mondta Kata — rosszul esik, hogy nem lehetek szófogadó gyermeked, de nem kívánhatod tőlem.

Vágyom el innen, készen vár egy szebb egy tisztább élet, Mária gyermeke leszek, ő vesz oltalmába, ne busulj értem a legboldogabb leszek ott a zárda csendjében.

Nem kívánt Katalin nővér soha többé Szilánkfalváról hallani, évek mulva véletlenül jutott fülebe, hogy Erdődyék boldogok és már iskolás gyermekeik vannak.

Ekkor hullott Erdődy miatt Katalin nővér utolsó könnye, de ez nem is bánatköny, talán örömköny volt.

szolgálatkésztés férfiút, mint kedves jó barátot s társaságban jó kedélyű, humoros embert. Szomorú világot vet városunkra, hogy igazi művész itt gyökeret verni nem tud, tengődni s kütködni kell a létért, kiaknázjuk művészetét, munkáját s idejét ingyenesen a legkülönbözőbb célokra, arról azonban, hogy tisztességes megélhetése némiképen biztosítva legyen, nem gondoskodunk. Innen van, hogy művészi erők híján zenei téren mitsem produkálunk. Nincsen városi zeneiskolánk, a melyben a serdülő zenei tehetségek szakszerű, alapos és olcsó oktatásban s képzetben részesülhetnek, mint ma már a legtöbb nagyobb magyar városban. Nincsen számottevő állandó dalárdánk; hangversenyeink, hacsak idegen erők nem támogatják, jobbára alacsony színvonalúak s csak a jóakaratu 'sajtó' végtelenül elnéző bírálatát állják ki s mert hivatászerű zenészeink között hiába keresünk executív zongorát, hegedűt vagy ének-művészt, a koronkint városunkban leteleplő jobb zenészeknek pedig nem nyújtunk biztos existenciát. Tomm Béla tudomásunk szerint Major Gyula ismert magyar zeneszerző és zongora művész vezetése alatt álló temesvári városi zeneiskolánál nyert rendes fizetés s lakbér illetményvel egybekötött hegedűtanári állást, a melyet szeptember hóban foglal el. Midőn a távozó művésztől ezuton búcsút veszünk, kívánjuk, hogy művésze, a mellyel városunk közönségének oly gyakran nyújtott élvezetet, teretnsen neki oly posztóit, a minőre magasabb zenei kvalifikációja révén joggal igényt tarthat.

Bizottsági tagválasztás. Fanta Adolf dr. halálával megüresedett közigazgatási bizottsági tagságot f. hó 26-án tartandó havi közgyűlésen fogják betölteni választás útján. A bizottsági tagok túlnyomó többségének Holly Géza dr. a jelöltje. Ellenjelöltül eddig nincs szó.

Aratóünnep. Mikor a mult esztendő szociális mozgalmi megyénk földmivelő népe közt is fölbujánoztak, a legelkeseredettebb, legvéresebb száju izgatók Sárkereszturon, Abán és környékén termettek. Valóságos forradalmi láz veit erőt a régen becsületes, szorgalmas, józan népen, a mely méltányosságot nem akart ismerni s kész volt maga is tönkremenni, hogy kenyéradóját tönkretelhesse.

Annál nagyobb meglepetéssel halljuk Sárkereszturról a hírt, a mely egy jól sikerült aratóünnepről értesít bennünket. Maguk a munkások rendezték az ünnepélyt saját szívük sugallata szerint, a nélkül, hogy bárkit előre értesítettek volna róla, vagy bárkitől arra biztatás kaptak volna. Munkájukat végezve, 50 kendővel feldíszített zászlóval vidám énekkel **Bárándy Albert** intéző lakásához vonultak, a hol Fenekes György aratógazda értelmes, világottat szavakkal kifejezte az aratók érzelmeit. Halájukat fejezte ki a megépszpók birtokos iránt, hogy nagylelkű áldozatkészséggel elment aratóival szemben addig a határig, a melyet a méltányosság és áldozatkészség megengedett. Készönetet mondott **Bárándy Albert** intézőnek, a ki mindig igazságossággal és jóakarattal viseltetett a munkások iránt. **Bárándy Albert** meghatottan válaszolt a váratlan szavakra, hangsúlyozta, hogy a munkások boldogulásukat csakis a becsületes szorgalom és méltányosság alapján érhetik el, nem pedig azon a hazátlan bujtatók izgatásai alapján, a kik csak a konkolyt vetik el, a melyet aztán a munkaadó és munkás kénytelen learatni, míg az izgatók a tiszta buza busás hasznát látják.

Fenekes György azután aratótársaihoz is beszédet intézett, a melyben józanságra, munkáságra, keresztény életre s a magyar haza szeretetére intette őket. Ezt követőleg **Bárándy Albert** áldomást adott az aratóknak, a kik vidám zene, ének és tánc mellett a késő órákig vidáman töltötték az időt, sőt később zeneszóval az egész falut bejárták, mintegy jelezve, hogy a nemrégben fellobbant átkos gyűlölködés fekete füstje helyett ismét a szeretet tiszta tüze lobog a munkaadó és munkás szívében.

Kinevezés. Dalmy Dezső debreceni lakost a sz. fehérvári kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű pénzügyi irodatiszté neveztek ki.

Felhívás. A Munkáslakásokat Építők Szövetségének előkészítése érdekében felkértem azon tisztelt munkásbarátaimat, akik a kibocsátott íveket aláírták, de ezenfelül mindazokat, akik a Szövet-

ségbe belépni óhajtanak, hogy e hó 20-án (Szent-istván napján) d. e. 12 órakor az egyesületi helyiségben (Távirdu-u. 6. sz.) tartandó értekezleten lehetőleg teljes számban megjelenjenek, hogy a törvény ismeretése után a teendőket megbeszéljük, és ekként a Szövetséget minél előbb megalakíthassuk. Hazaíjas tisztelettel: *Kétkés Elek*, a Sz. K. M. E. főtitkára.

Sakkverseny. A II. országos sakkverseny pénteki XII. fordulója a következőképen végződött:

Forgács spanyol játszmában heves király szárnyai támadás után legyőzte Gajdost a 31. lépésben.

Székely elhárított vezércselben megverte Csehet 32 lépésben.

Smogrovics Evans-cselben győzte le Steinert a 45. lépésnél.

Réti vezérgyalog megnyitásban legyőzte Szokolit 54 lépésben.

Merényi vszött Demeter ellen vezércsel játszmában 31 lépés után.

Exner elhárított vezércselben győzött Kovács ellen 31 lépésben.

Az Abonyi—Barász négyes huszár-játszma egyenlő állásban félbenmaradt.

Földes szabad volt.

A versenyzők állása ekkor a következő volt: Forgács 7 (1), Abonyi 6½ (1), Székely 6½, Exner 5½ (2), Barász 5½ (1), Réti 5 (1), Földes 5, Gajdos, Smogrovics, Cseh 4½, Merényi, Demeter 3½, Steiner, Kovács 2, Szokolit 1½.

A mai fordulónál szemben álló felek: Abonyi—Földes, Demeter—Székely, Exner—Barász, Forgács—Merényi, Smogrovics—Kovács, Szokolit—Gajdos, Réti—Steiner. Cseh szabadnapos. A sakkturna állása eddig: Forgács legyőzte Merényit.

FGE. A fejezmegyei Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya f. hó 14-én d. e. 10 órakor ülést tartott gróf Esterházy László előnkkelével. A jegyzőkönyvet Ármos Jenő titkár vezette. Jelenvoltak dr. Burchard-Béla váry Rezső, Detrich Zsigmond, Edes István, Fantus Fülöp, Kenessey Gyula, Kenessey Lajos, Rosenfeld Henrik és Szabó Sándor vál. tagok. Az igazgató-választmány a gazdasági kamarák létesítése ügyében a földmivelesi miniszter által megküldött 12 pontozatra adandó választ beszélte meg, nemkülönben elhatározta, hogy felterjesztést intéz a kormányhoz, hogy a lépfeneoltás államilag kötelezővé tétessék.

A textil-gyár. Mikor a gyufagyár ügye elhomályosult s a kezdeményezők kénytelenek voltak belátni, hogy vállalkozásuk kellő pártolás hiányában eredménytelen marad — csakhamar az a hír terjedt el, hogy a másik gyár, a tervezett textil-gyár hasonlóképen dugába dől. A mint meggyőződünk, ez az aggodalom nélkülözi a kellő alapot. A cég csak egy-két óhaját fejezi ki utólag, Heinrich Ignác, a cég tulajdonosa ugyanis Angolországban nagyobb utat tett és ott szerzett tapasztalatát értékesítve oly terveket szándékszik megvalósítani, a melyek gyárának tetemes bővítését eredményeznék. Eszerint az eredetileg 2000-re tervezett szövészetek száma rövid idő múlva 5000-re emelkednék. Ezért kéri a város, hogy az építendő gyár mögött levő 5 hold területet a város ne építse be 6 évig, hanem annak idején engedje át számára ingyen. A gyár nagy súlyt fektetvén a munkások kellő elhelyezésére, munkáslakásokat kíván építeni s erre kér a várostól 5 kat. holdnyi területet 5000 koronáért. Sőt, mivel a gyár tovább fejlesztését tervezi, kéri a várost, hogy a gazdasági ismétlő iskolának szánt helyet, ha az ott megszűnnék (?) megfelelő áron szintén hajlandó volna átvenni. Ezenkívül arra kéri a várost, hogy tekintsen el a szerződésben előirt azon feltételtől, hogy ha a gyár 15 éven belül megszűnnék, akkor a telek visszaszáll a város tulajdonába. E helyett inkább hajlandó a telek annak idején megváltani. Hasontólép kéri, hogy a város, tekintsen el attól a feltételtől, hogy a 65 ezer korona szubvenciót csak abban az esetben szolgáltassa ki, ha a gyár az ígért 250 munkását már munkába állította. Mindezek felett talán már a legközelebbi aug. 26-ki közgyűlés fog vélegleges határozni. Mi azt hisszük, hogy a közgyűlésnek nem fog nagy nehézséget okozni e kérdések megoldása.

A Szekesfehervári Torna Club, ismét fenyves tanujélet adta annak, hogy az ország első

atlétikai klubjává küzdheti fel magát. A fővárosi „Sport világ” tornaegyesületnek f. hó 10-én vasárnap megtartott atlétikai versenye két legversenyképebb tagját nevezte be Tornaklubunkba: Lichtneckert és Ferencyt, mind a kettő megálta a helyét. Lichtneckert 4 második díjat nyert, egyet-egyet a díszkoszvetés, gerelyvetés, 220 yardos síkfutás és távolugrásban, Ferency harmadik lett a 200 méteres síkfutásban. Az eredmény kitűnőnek mondható s ha kombinációnk nem csal, akkor a Szekesfehervári Torna Klub által f. évi szeptember 22-ikén rendezendő országos bajnoki versenytől Lichtneckert, mint Szekesfehervár város bajnoka fog győztesen kikerülni.

Itt emlíjük meg, hogy Sz. T. C. terv szerint részt vesz a folyó hó 25-én lezajló pozsonyi versenyen 4-es stéflétájával, melynek tagjai Lichtneckert László, Ferency Pál, Hurbán István és Krausz Zsigmond.

Lapunk legközelebbi száma a keddi ünnep miatt hétfőn este jelenik meg.

A sztrájk. A Déli Vasút ismét nagyobb-szabású építkezésekbe kezdett. Az állomás két oldalán körülbelül 100 ezer kor. értékű épület emelnek. Az építkezést természetesen nem fehérvári mester teljesíteti, nem is fehérvári kőművesek építik, hanem Müller Lajos szombathelyi építést Kőszegi munkásokkal dolgoztat. A miénk? — azalatt az elvek álláspontján sztrájkolnak. Mert a fő az elv, a kegyér most is, a télen is a jakabokányiétől potyog. No a tél majd szolgál tanulsággal. Mert a magyar ember csak a maga kárában tanulhat.

Lődijazás. A fejezmegyei lótenyésztők egyesülete, továbbá a Fejezmegyei Gazdasági Egyesület ma d. e. lókiállítását rendezett a megye gazdáinak szöbb lovaiból. A kiállítás elnökei Cziráky Antal gróf v. b. t. t. és Eszterházy László gróf voltak. Díjakat nyertek. *Kancák csikóikkal:* I. Raab János Sárszentmihály, II. Szabó Pál Sárszentmihály, III. Egyed József Szabadbattyán, IV. Ott Ferenc Acsa, V. B. S., Balogh Sándor Mány. *Anyakancák csikóikkal:* I. Puskás Lajos Csösz, II. Kósa Mihály Szekesfehervár, III. Gévay Nándor Ercsi. *Csikódíjat nyerték:* I. Domján István Sárszentmihály, II. Puskás Lajos Csösz, III. Vajda György Szeréghely, IV. Magyar István Szabadbattyán, V. Hufnagel Ferenc Acsa, VI. Molnár István Polgárdi.

Népgyűlés. A Déli Vasuti gyári munkások a tavasszal közel állottak ahhoz, hogy sztrájk útján vivják ki a maguk követeléseiket. A vezetőség tapintatossága és igazságszeretete elejét vágta a további bonyodalmaknak s a munkások a békes nyugalom útjára tértek. A szociáldemokracia ekkor rájuk vetette magát s szinte erőszak-kal követelték minden munkástól a szakszervezetbe való belépést, azt hirdetvén, hogy minden eredményt a szociáldemokrata szakszervezetnek tudhatnak be. A munkások nagy része tiltakozott a terrorizmus ellen, valamint az ellen, hogy ők a Budapestben billiódozó aranylancos, kraváltis szivart pófékelő szakszervezeti basáknak fizessék az adót. Kileptek a szakszervezetből. Ez ellen tart most gyűlést a munkások jakokba szerel-metes része a Szüts-féle vendéglőben.

A huskimerők ügye megfordult már a tanács, közgyűlés, miniszter előtt s a vége az lett, hogy tiltották őket a sertésöléstől, a husnak szakszerű feldolgozásától s így csak, mint huselárusítók kereshetik kenyéroket. Végre az utolsóhoz fordultak, a hentesiparra néző iparigazolvány kiváltásán fáradoztak. Az illetékes hatóság azonban kérésüket elutasította, hivatkozván arra, hogy a törvény értelmében csak tanonczonnyitvány szerzése után adhat iparigazolványt.

Az Árpád-fürdő sztrájkolói. Az Árpád-fürdő szolgaszemélyzete nem levén megelégedve az igazgatóság által odarendelt fürdőfelügyelővel, annak elbocsátását követelték. Ellenkező esetben — mint mondták — mindannyian sztrájkba lépnek. Az igazgatóság tudomásul vette a fenyegetést s valamennyit elbocsátotta. Ma már új személyzet állott munkába.

Patkányok a belvárosban. E kedves házi állatok a közel jövőben városunkban létesítendő vízművek földalatti munkálataiban a városi hatóságoknak oly anyira készséges munkatársai, hogy a belváros több helyén s különösen a lakatos-

utcában alig lesz már munkája a vízvezetési munkásoknak. Felhívjuk városi hatóság figyelmét ezen előzékeny aknamunkásokra, mivel turbuzgóságukban a lakatos-utca 1. sz. a ház járdáját oly ügyesen aláaknázzák, hogy az egy helyen 2-3 láb mélységig behorpadt. Minthogy e folytonossági hiány esti órákban a mítszem sejtő járó kelők testi épségét állandóan veszélyezteti, kérünk sürgős intézkedést. Nem ártana a lakosságot egyuttal a patkányirtás titkaiba beavatni, mert a mily mulatságos látni, a mint a cselédek fényes nappal seprével tűzik e fürge állatokat az utcán végig, oly kellemellen, a mikor egy-egy példány az éleškamrában s pincében az étellel telt lábasból jóllakva kiugrik.

— **Kedves vendég.** Hekkel Lajos kenyérkereskedőt kellemes meglepetés érte a napokban, midőn egy régi ismerőse Magyar György köszöntött be hozzá. Hekkel szívesen fogadta a rég látott jóbarátot, jól megtraktálta, sőt, hogy az ebéd utáni emésztés kényelmétől se legyen megfosztva, föl ajánlotta neki puha pamlagját a pihenésre. A jövevény jóízűen szundított, közben pedig megálmodta azt a régi közmondást, hogy hálátlanság a világ jutalma. Kidörzsölte szeméből az álmot s magához vette a jóbarát oráját, gyűrűjét, aranyláncát, sőt ráadásul egy forgópisztolyt is. Így ellátva, meglepett. A vasuton az orát potomáron eladta Szilágyi József bérkocsisnak s a kapott pénzen Veszprémbé zónázott. A rendőrség távirata valószínűleg utban érte még őt s csakhamar hurokra kerül, a mit elősejt ismertető jele, sánta volta is.

— **Lefülett heférrő.** Dunapentelléhez tartozó Kisapostag puzsán f. hó 13-án Csontos István korcsmárost zörej ébresztelte fel álmából. Arról győződött meg, hogy a szekrényeket nyitogatja valaki a szomszéd szobában. Hamarosan körül nézett, hogy állanak az ügyek s azt tapasztalta, hogy Fülöp István és Závodi Dániel kisapostagi lakosok nem épen jóban török a fejüket s török fel a szekrényeket. A vendégek menekülésnek láttak, azonban Fülöp Mihály sikerült lefelelni. A fogoly másnap a csendőrnök elé került.

— **Bicska.** Ifj. Császár József és Rózsa István széles jó kedvében mulatozott Halmi József pátkai korcsmájában. Eközben Császár Jóska lehunta csizmát s annak rendje-módja szerint elárverezte. A legőbbit igéző Rózsa Pistának adta el 8 korona 64 fillérért. Később azonban Rózsa Pista megbánta a vételt s vissza akarta adni a csizmát. Császár visszaadta ugyan a pénzt, de 2 koronát visszatartott, mondván, hogy azon áldomást isznak. A legény, hogy a pénz visszaadására ne kerüljön sor, hazament. De boszút forralt Rózsa Pista, követte cimboráját s bicskával halálra szurkálta őt. A garázda legényt letartóztatták.

— **Rövid hírek.** A Szigeti Testvérek üzletéből ismeretlen tettes ellopott egy 140 korona értékű régi tajtpipát. — Szűts István az Adria biztosító-társaság szolgájától egy ismeretlen fiatal ember kölcsönkérte a kerékpárját. Szűts volt olyan balek, hogy nekiadta, amire az ismeretlen elkarikázott. Valahogyan mégis kézügyre került s akkor azzal vágta ki magát, hogy csak tréfázni akart. A kárvalott — szerencséjére — megelégedett ezzel a kijelentéssel.

KIADÓ LAKÁS. A Belvárosban (Szent István-tér 3.) három szoba, konyha, kamra, padlás, mosókonyha és pince f. évi november 1-re kiadó. Tudakozódni lehet Trummer Sándornál a D. V. állomáson.

Klasszikus Arany Biblia remek képekkel, mindkét kötet kifogástalan sértetlen állapotban, díjfaból készült művészi faszekrényrel julányos áron eladó. **Cím: a kiadóhivatásban.**

LEGJOBB CIPŐCRÉM

szép fényt ad és tartóssá teszi a bőrt. A NIGRIN egészségi szempontból is ajánlható, a mennyiben nem tömi el a bőr lukacsait s nem akadályozza a láb porlását.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Abán a régi nagyvendéglő épület jóforgalmu mézsáros és hentes üzlettel szabadkézből, örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonos Habert Ferencnél Abán.

Piaci árak.

Székesfehérvár 1907. augusztus 17-én (100 kg. számitva.)

	kor. fill.	kor. fill.
Buza:	21 —	21 20
Rozs:	17 60	17 80
Árpa:	14 —	15 60
Zab:	16 20	16 40
Tengeri: (u.)	14 80	

Forgalom élénk.

Anyakönyvi statisztika.

1907. évi augusztus hó 10-től augusztus hó 17-ig.

Születés. Született: 10 törvényes fiú, 12 leány, 0 törvénytelen fiú, 1 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiú 1, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 24.

Halálozás. Elhalt: 7 fiú, 6 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiú 5, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0, 7 éven felüli fiú 2, nő 3. Összesen 13.

E szerint a születés a halálozást 11-el mulja felül.

Elhaltak. Rónai Károly ev. ref. 1 hónapos dv. lak épület. — Nagy Erzsébet r. k. 4 hónapos, Zámoly-utca 48. — Szehelvi József r. k. önálló eszmadia 84 éves, Palotai-utca 18. — Pinkó István Károly r. k. 1 hónapos, Könyök-köz 10. — Özv. Szűcs Istvánné, Szabo Julianna, r. k. 85 éves, Tolnai-utca 14. — Neprösszel János r. k. tyug. posta altiszt 55 éves, Hal-tér 7. — Vrabel Ferenc ág. ev. 1 hónapos, Csutorai-utca 26. — Biróczki Mihály r. k. 2 napos, Juth-féle legta-telep. — Major Katalin r. k. 65 éves, Könyök-utca 14. — Gazdag Anna r. k. 21 napos, Szeder-utca 53. — Khaut Julianna r. k. 6 hónapos, Széchenyi-utca 135. — Özv. Pfeifer Jakabné, Lusztig Mária, izr. 68 éves, Sár-utca 4. — Kronstein István r. k. 1 hónapos, Gáztelep-utca 18.

Szerkesztői üzenetek.

F. E. Igazán örömlünk az őszinte elismeréstől sugárzó levélnek. Hát ugy-e, hogy igazunk volt, hogy a Laurecse püspökök csak komponitálták önmagukat is, meg azokat is, a kik utánuk mennek, főkép pedig az egyházat, a mely a tudatlanok előtt úgy tűnik fel, mint a süket babona melegágya. Ebben most már meggyőzőnek. Csupán az a mellékes körülmény vár elintézésre, hogy mi — kegyed szerint — a nem előkelő családból való valakien akartunk egyet ütni. Fülük-melkedünk a méltatlankodás hullámain, de igazán szeretnénk tudni, hogy miként tudhatnánk mi egy névtelen s teljesen ismeretlen kéz írásából, hogy azt valami előkelő dáma, vagy pedig egy olyan hölgy írja, a ki egy délután ezer uborkát rak el dunsztba. Ez ismét olyan rejtély, a melyet csak én és jóakaró, ritka örömeiket szerző Laurecse barátja tudna megfejteni. Legyen megnyugodva kisasszony, mi akkor is megmozdítottuk volna önt, ha nem ezer uborka társaságában, hanem méltóságos titulus mögül beszél is hozzánk. Hiszen itt nem a személy a fő, hanem az ügy. Az, hogy az ifyuságnak lehetőség szerint végét szakítsuk. És ugy akartunk beszélni, hogy a mit az Erzi tudomásul vesz, értsé

meg az Erzsók is, meg az Elza is. Meg vagyunk győződve, hogy ha glazső kesztyűben nyulunk az ügysző, talán ön is a hajja mellett eresztette volna el megjegyzéseinket, míg így meg vagyunk győződve, hogy más esetben inkább felvilágosítást kér, minthogy ilyen a sebet s az utóbbiak talán biztosabb eredményt érnek. Azért, lássa, nem kell haragudni, mert elromlik az uborka és aztán mi se haragszunk már, látva, hogy jóránajló lélekkel van dolgunk.

M-a.??? Levélbeli értesítés nélkül nem tehetünk egy lépést sem.

Intézeti kelengyék

már most megrendelhetők
SCHUBERT és SCHLÉSINGER
áruházában

hol a legjobb anyagból,
célszerű összeállításban
épügy leányok, mint fiuk részére
olcsó árak mellett készülnek.

Mintákkal, olcsó költségvetéssel
szívesen szolgálunk!

Szabott, olcsó árak!

Készpénzfizetésnél 5% engedmény!

Schubert és Schlésinger

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Goddam!
Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-szer
Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott
tyukszem-gyűrűi

1 darab 20 fillér, 6 drb. 1 K. Postán 20 f. portó.
Kapható a birodalom minden gyógyszerüzletében,
valamint orvosság-drogériákban stb.

ELECTRO BIOSCOP (Mozgó fényképek)

az „OTTHON“ kávéházban Kossuth-utca 13. sz.

Naponta 2300. méter film bemutatás!

Szabad bemenet! **I. rendű cigány zenekar!** **Buffet.**

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.